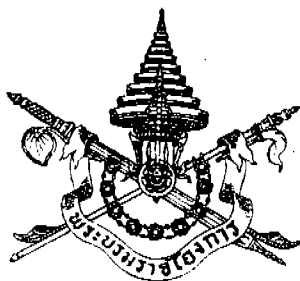

ฉบับพิเศษ หน้า ๑

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

พระราชบัญญัติ

การก้ำกับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ

พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควร มีกฎหมายว่าด้วยการก้ำกับประเทศ
ที่ประกอบการค้าโดยรัฐ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การค้า” หมายความว่า ธุรกิจการส่งออกภายนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าทุกชนิด การจัดหาหรือการจัดทำบริการ รวมตลอดถึงการจัดธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้วย

“ประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ” หมายความว่า ประเทศที่มีระบบการค้าโดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการ ไม่ว่าจะดำเนินการโดยส่วนราชการหรือโดยองค์การหรือหน่วยงานที่รัฐจัดตั้งขึ้นหรือควบคุมการดำเนินงาน และให้รวมถึงประเทศที่ได้มีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๑ ด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ

“กรรมกร” หมายความว่า กรรมกรการค้ากับประเทศ
ที่ประกอบการค้าโดยรัฐ

“บรรษัท” หมายความว่า บรรษัทที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๗

“ผู้ได้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ขึ้น
ทะเบียนเป็นผู้ทำการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐตาม
มาตรา ๑๘

“องค์การของรัฐ” หมายความว่า องค์การที่จัดตั้งตาม
กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การรัฐบาล และกิจการของรัฐบาล
ที่จัดตั้งตามกฎหมายที่ว่าด้วยการนั้น ซึ่งดำเนินการอย่างองค์การ
ของรัฐ

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมการค้าต่าง
ประเทศ กระทรวงพาณิชย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ
แต่งตั้งให้เป็นผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการค้าโดยนำเข้ามาในราชอาณาจักร
ซึ่งสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่ประกอบการค้า

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

โดยรัฐหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าไปยังประเทศ
ที่ประกอบการค้าโดยรัฐ หรือโดยจัดหาหรือจัดทำบริการที่มี
การติดต่อโดยตรงหรือทางอ้อมกับประเทศที่ประกอบการค้า
โดยรัฐ เว้นแต่เป็นผู้ได้รับอนุญาต หรือบรรษัทที่จัดตั้งขึ้นตาม
พระราชบัญญัตินี้

ผู้ได้รับอนุญาตจะจัดหาหรือจัดทำบริการหรือจะนำเข้ามาใน
หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรได้เฉพาะบริการหรือสินค้าประเภท
ที่คณะกรรมการกำหนดให้กระทำการค้าได้ตามมาตรา ๑๒ (๑)
และต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือบรรษัทจะจัดหาหรือจัดทำ
บริการหรือจะนำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรได้
ซึ่งบริการหรือสินค้าประเภทที่คณะกรรมการกำหนดให้กระทำ
การค้าได้ตามมาตรา ๑๒ (๑) และ (๔) และต้องปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ บทกฎหมายว่าด้วยการศุลกากรและอำนาจ
พนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในส่วนที่ว่าด้วย
การตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การ
ยึดและการริบของหรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การแสดงเท็จ

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

และการฟ้องร้องนั้นให้นำมาใช้แก่การนำเข้ามาในหรือส่งออก
นอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าอันอยู่ในความควบคุมตามพระราช-
บัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และ
ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ
นี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

คณะกรรมการการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการการค้ากับประเทศที่ประกอบ
การค้าโดยรัฐ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นรองประธาน
กรรมการ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวง
การต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทน
กระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

จัดการบรรษัท เป็นกรรมการ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ
เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้ที่คณะกรรมการแต่งตั้งมี
จำนวนไม่เกินห้าคนเป็นกรรมการ

กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้กรรมการการค้าต่างประเทศทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และต้องไม่เป็นผู้ได้รับอนุญาตหรือไม่เป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาต

กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ วรรคสอง กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

- (๔) ตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

เมื่อกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน และให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการที่ตนแทน

มาตรา ๑๐ กำหนดการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และให้ประธานกรรมการมีหน้าที่เรียกประชุมคณะกรรมการ หรือเมื่อกรรมการตั้งแต่สามคนขึ้นไปมีหนังสือถึงประธานกรรมการให้เรียกประชุม

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าประธานกรรมการและ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

รองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ เมื่อปรากฏว่าประเทศใดประเทศหนึ่งใช้มาตรการใด ๆ ที่เป็นการเลือกปฏิบัติ หรือผูกขาดหรือก้าวก่ายการต่อรองเกี่ยวกับการค้าประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือหลายประเภทอันมีผลกระทบกระเทือนต่อประเทศไทย คณะกรรมการด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้กิจการค้าประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทของประเทศนั้นที่กระทำกับประเทศไทยอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วน

การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของสินค้าหรือบริการ ซึ่งจะกระทำการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐได้ตามพระราชบัญญัตินี้

รวมทั้งกำหนดวิธีการควบคุมการนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าดังกล่าว

(๒) กำหนดปริมาณและหรือมูลค่าสูงสุดของสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐเป็นรายปีหรือภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และปริมาณและหรือมูลค่าของสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือหลายประเภทที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐเป็นรายปีหรือภายในระยะเวลาที่กำหนดสำหรับผู้ได้รับอนุญาตแต่ละราย

(๔) กำหนดสินค้าหรือบริการประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท ซึ่งจะกระทำการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐได้ก็แต่โดยส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือบริษัท รวมทั้งกำหนดปริมาณและหรือมูลค่าของสินค้าและบริการดังกล่าว สำหรับส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือบริษัท

(๕) กำหนดวิธีการเจรจาการค้ากับประเทศที่ประกอบ
การค้าโดยรัฐ

(๖) กำหนดเงื่อนไขและวิธีการควบคุมการปฏิบัติการ
ของผู้ได้รับอนุญาตโดยบริษัท

(๗) กำหนดเงื่อนไขในการดำเนินกิจการค้าเกี่ยวกับการ
ขนส่ง การประกันภัย การให้สินเชื่อ การรับจ่ายเงิน และ
การอื่น ๆ ตามความจำเป็นสำหรับการค้ากับประเทศที่ประกอบ
การค้าโดยรัฐ

(๘) กำหนดให้สัญญาหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวกับการค้า
กับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ ต้องมีการรับรองโดยพนักงาน
เจ้าหน้าที่หรือโดยเจ้าหน้าที่การทูตหรือกงสุล

(๙) กำหนดด้านศุลกากรสำหรับการนำเข้ามาในหรือส่ง
ออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศ
ที่ประกอบการค้าโดยรัฐ ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการคลัง

(๑๐) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้าย
พระราชบัญญัตินี้

(๑๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการ
และการเลิกบริษัท

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

---

(๑๒) กำหนดระเบียบให้ผู้ได้รับอนุญาตทำรายงานการค้าที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) แต่งตั้งข้าราชการ พนักงานของรัฐหรือองค์การของรัฐเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๔) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อทำการหรือพิจารณาเรื่องต่างๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ ในการประชุมของอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๕) (๖) (๘) (๑๐) (๑๒) และ (๑๓) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสำนักงานหรือสถานที่เก็บสินค้าของผู้ได้รับอนุญาตในระหว่างเวลาทำการ

(๒) เรียกเอกสารหรือหลักฐานจากผู้ได้รับอนุญาต

(๓) ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีก็ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

(๔) ตั้งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแสดงสมุดบัญชี หรือส่งเอกสารและหลักฐานอื่น ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควร เชื่อได้ว่าถ้อยคำ สมุดบัญชี หรือเอกสารและหลักฐานดังกล่าว มีประโยชน์แก่การค้นพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๓ กรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง
มาตรา ๑๕ สิ่งของที่ยึดไว้ตามมาตรา ๑๓ (๓) ถ้าไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือ ศาลพิพากษาไม่ให้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ ร้องขอรับคืนภายในกำหนดหกสิบวันสำหรับขุนพาหนะที่ใช้ ในการกระทำความผิด สามสิบวันสำหรับสิ่งของอื่นนับแต่วันที่ยึด หรือ วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ถ้าสิ่งของที่ยึดไว้นั้นเป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้ จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๔๘

รักษาเกินกว่าราคาตลาดของสิ่งของ พนักงานเจ้าหน้าที่จะจัดการขายทอดตลาดสิ่งของนั้นหรือขายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร ก่อนถึงกำหนดก็ได้ ได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใด ให้ยึดเงินนั้นไว้แทน

มาตรา ๑๖ ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

บรรษัทเพื่อดำเนินการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ

มาตรา ๑๗ ให้จัดตั้งบรรษัทภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเพื่อทำการค้า ทำการเป็นนายหน้า ผู้แทนหรือเป็นตัวแทนในทางการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ และเพื่อควบคุมการปฏิบัติการของผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งบรรษัทตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓. ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

- (๑) ชื่อของบริษัท
  - (๒) ที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่
  - (๓) ทุนของบริษัท ซึ่งต้องเป็นทุนของรัฐบาลและองค์การของรัฐมากกว่าครึ่งหนึ่งของทุนทั้งสิ้น
  - (๔) การจัดสรรผลประโยชน์
  - (๕) การควบคุมการบริหารกิจการของบริษัท ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้จัดการของบริษัท
  - (๖) การบัญชี การตรวจบัญชีและการสอบบัญชี
- ให้บริษัทที่ได้จัดตั้งขึ้นตามความในมาตรานี้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

การเลิกบริษัทให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้กำหนดวิธีการชำระบัญชีไว้ด้วย

หมวด ๔

ผู้ได้รับอนุญาตทำการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดจะกระทำการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐประเทศใดประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาตต่อนายทะเบียน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอจดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาต และคุณสมบัติของผู้จดทะเบียน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในประกาศของคณะกรรมการตามวรรคสอง คณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใด ๆ ให้ผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติเพื่อประโยชน์แก่การควบคุมการปฏิบัติการของผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

ให้คณะกรรมการประกาศชื่อประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนและเห็นว่าคำขอนั้นถูกต้อง ก็ให้รับจดทะเบียนได้ และให้ออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้แก่ผู้ขอ

ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และเรียกโดยย่อว่า “ใบทะเบียน”

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ยอมรับจดทะเบียน ผู้ร้องขอมีสิทธิอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งไม่รับจดทะเบียน คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

มาตรา ๒๐ ใบทะเบียนให้มีอายุใช้ได้ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม
ของปีถัดจากปีที่รับจดทะเบียน

ใบทะเบียนอาจต่ออายุได้ครั้งละสองปี ผู้ได้รับอนุญาตต้อง
ยื่นคำขอต่ออายุไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนสิ้นอายุของใบทะเบียน
หลักเกณฑ์และวิธีการขอต่ออายุใบทะเบียนให้เป็นไปตามที่คณะ
กรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นายทะเบียนสั่งให้ต่อหรือไม่ต่ออายุใบทะเบียนและแจ้ง
ให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ
คำขอ

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบ
ทะเบียน ผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์ โดยทำเป็น
หนังสือยื่นต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง
ไม่อนุญาตจากนายทะเบียน และในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ได้รับอนุญาต
นั้นมีสิทธิทำการคำต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีคำสั่งวินิจฉัยการต่ออายุใบ
ทะเบียนและแจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบ ภายในกำหนดสามสิบ
วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะ
กรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๑ ถ้าใบทะเบียนสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้ได้รับอนุญาตยื่นคำร้องขอรับใบแทน ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือถูกทำลาย

มาตรา ๒๒ ผู้ได้รับอนุญาตต้องแสดงใบทะเบียนหรือใบแทนไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการที่ระบุไว้ในใบทะเบียนนั้น

มาตรา ๒๓ การย้ายสำนักงาน การเปลี่ยนผู้จัดการหรือกรรมการของผู้ได้รับอนุญาต การเลิกกิจการหรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ให้ผิดไปจากที่ได้จดทะเบียนไว้ ให้ผู้ได้รับอนุญาตแจ้งการย้าย การเปลี่ยนแปลงหรือการเลิกกิจการเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันย้าย เปลี่ยนแปลงหรือเลิก แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ ผู้ได้รับอนุญาตผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนจะสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้นั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่ปรากฏว่า ผู้ได้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้นายทะเบียนเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้นั้นเสีย

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

ผู้ถูกสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนนั้น คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๕ เมื่อใบทะเบียนสิ้นอายุก็ดี เมื่อผู้ได้รับอนุญาตหมดสิทธิกระทำการค้าตามมาตรา ๒๐ วรรคสามหรือวรรคสี่ หรือเมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ก็ดี ให้ผู้ที่เคยเป็นผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว แจ้งข้อผูกพันในทางการค้าที่ตนมีอยู่ กับบุคคลภายนอกต่อคณะกรรมการ ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ใบทะเบียนสิ้นอายุวันที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการค้าสิ้นสุดลง หรือวันที่เพิกถอนทะเบียน แล้วแต่กรณี การแจ้งข้อผูกพันในทางการค้าให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้ที่เคยเป็นผู้ได้รับอนุญาตได้ก่อให้เกิดข้อผูกพันดังกล่าวโดยทางธุรกิจตามปกติ คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้ผู้ที่เคยเป็นผู้ได้รับอนุญาตทำการค้าขึ้นดำเนินกิจการไปตามข้อผูกพันนั้น เสมือนหนึ่งว่ายังเป็นผู้ได้รับอนุญาตทำการค้าได้เป็นการเฉพาะกรณีไป แต่ถ้าข้อผูกพัน

นั้นเป็นการนำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้า
อย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้นั้นจะต้องนำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอก
ราชอาณาจักรซึ่งสินค้านั้นภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้
รับอนุญาตกระทำการค้าสินค้านั้น

มาตรา ๒๖ ผู้ได้รับอนุญาตจะกระทำการเป็นนายหน้า
ผู้แทนหรือเป็นตัวแทนในการจำหน่ายหรือรับซื้อสินค้า หรือ
การจัดหาหรือการจัดทำบริการ ในกิจการค้ากับประเทศที่
ประกอบการค้าโดยรัฐได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ
และภายใต้เงื่อนไขและวิธีการควบคุมของบรรษัทตามที่คณะ
กรรมการกำหนด

ระยะเวลาของการกระทำการเป็นนายหน้าผู้แทนหรือเป็น
ตัวแทนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน
สองปี และเมื่อคณะกรรมการได้กำหนดตามมาตรา ๑๒ (๔)
ให้สินค้าหรือบริการประเภทใดซึ่งจะประกอบการค้าได้แต่โดย
ส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือบรรษัทก็ให้การได้รับอนุญาต
ในการกระทำการเป็นนายหน้าผู้แทนหรือตัวแทนดังกล่าวสิน
ค้า

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดทำการค้าโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามมาตรา ๔ นี้ ให้ถือว่ากรรมการของนิติบุคคลหรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำนั้น

มาตรา ๒๔ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติกรตามมาตรา ๓๓ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ผู้ใดจัดหาหรือจัดทำบริการหรือจัดธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐโดยไม่ได้จดทะเบียนเป็นผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามมาตรา^๕ ให้ถือว่า
กรรมการของนิติบุคคลหรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการ
ดำเนินการของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า
ตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำนั้น

มาตรา ๓๐ ผู้ได้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒
หรือมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๑ ผู้ใดมิได้เป็นผู้ได้รับอนุญาตแสดงตัวหรือ
กระทำการเป็นนายหน้า ผู้แทนหรือตัวแทนในการจำหน่ายหรือ
รับซื้อสินค้าหรือการจัดหาหรือการจัดทำบริการในกิจการค้ากับ
ประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ได้รับอนุญาตแต่มิได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ
ตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แสดงตัวหรือกระทำการเป็นนายหน้า
ผู้แทนหรือตัวแทนในการจำหน่ายหรือรับซื้อสินค้าหรือการจัดหา
หรือการจัดทำบริการในกิจการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้า
โดยรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำผิดตามมาตรานี้ ให้ถือว่ากรรมการ
ของนิติบุคคลหรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ
ของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้
รู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ที่ประกอบกิจการค้ากับประเทศที่ประกอบ
การค้าโดยรัฐ ที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงไว้ก่อนวันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับ แจ้งข้อผูกพันตามสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าว
ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรก็อาจอนุมัติให้ผู้ที่
ประกอบกิจการค้าดำเนินการตามข้อผูกพันนั้นต่อไปได้ ภายใน
กำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วย
ก็ได้

มาตรา ๓๓ สำหรับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ ซึ่งมี
สนธิสัญญาหรือความตกลงทางการค้ากับประเทศไทยในวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้
เท่าที่ไม่ขัดต่อสนธิสัญญาหรือความตกลงทางการค้าที่มีอยู่

ชนกว่าสนธิสัญญาหรือความตกลงทางการค้านั้นจะสิ้นสุดลง
ทั้งนี้ ต้องไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๓๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีการจัดตั้งบรรษัทดังกล่าว
ให้คณะกรรมการทำหน้าที่ของบรรษัทในส่วนที่เกี่ยวกับการ
ควบคุมการปฏิบัติการของผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) คำร้องขอ	ฉบับละ	๑๐ บาท
(๒) การจดทะเบียนเป็นผู้ ได้รับอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๓) การต่ออายุใบทะเบียนผู้ ได้รับอนุญาต	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
(๔) ใบแทนหนังสือสำคัญแสดง การจดทะเบียนเป็นผู้ได้รับ อนุญาต	ฉบับละ	๕๐ บาท
(๕) การรับรองสัญญาและ เอกสารใดตาม มาตรา ๑๒ (๔)	ฉบับละ	๕๐ บาท

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๑๘

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่อง
 จากความสัมพันธ์ในทางการค้ากับประเทศที่ประกอบการค้าโดยรัฐ
 จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย แต่โดยที่ระบบการค้าของประเทศไทย
 เป็นไปโดยเสรี แตกต่างกับระบบการค้าที่ใช้อยู่ในประเทศที่ประกอบ
 การค้าโดยรัฐบางประเทศ ซึ่งประเทศเหล่านั้นทำการค้าโดยรัฐแต่ผู้เดียว
 โดยใช้ส่วนราชการหรือโดยจัดตั้งองค์การหรือหน่วยงานของรัฐขึ้นเพื่อ
 การนั้น ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการติดต่อทางการค้า และเพื่อ
 รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราช
 บัญญัติขึ้น